

Szanowni Państwo,

Witam Państwa serdecznie i dziękuję za zorganizowanie i obecność na uroczystych obchodach 80. rocznicy Tragedii Górnośląskiej – niezwykle bolesnej karty w dziejach Śląska po 1945 roku.

Karty - głęboko zachowanej w pamięci świadków tamtych wydarzeń, przekazanej ostrożnie w rodzinach, w międzypokoleniowej transmisji, a po 1989 roku wreszcie ujawnionej i przywróconej do pamięci zbiorowej oraz na karty historii.

Tragedia mieszkańców Śląska rozegrała się w 1945 roku jednocześnie na płaszczyznach: społecznej i gospodarczej. W wojennym zdziczeniu i ślepej zemście zniszczono wielokulturową tkankę społeczności śląskiej. Polskę przyniesiono tutaj na bagnietach radzieckich, a wraz z nimi brutalne represje, niewolę, egzekucje, gwałty, grabież i masowe deportacje. Tragedia zniszczyła całe rodziny i Śląsk. Na wielką skalę zdewastowano ludzi, kulturę i gospodarkę, najcenniejsze niematerialne i materialne zasoby regionu. Ziemię Śląską i jej mieszkańców zraniono głęboko i trwale.

Masowe akty terroru i niesprawiedliwości wobec mieszkańców Śląska – aresztowania, internowania, mordy, wywózki do niewolniczej pracy na Wschód, trwały wiele miesięcy. To m.in. wymordowanie w styczniu 1945 roku mieszkańców robotniczej dzielnicy Bytomia Miechowice czy wsi Boguszyce pod Opolem.

Brak jest wiarygodnych statystyk liczby wywiezionych w głąb Rosji, ale szacuje się, że po latach katorgi wróciło na Śląsk zaledwie około 20 % deportowanych. Do tego, czego nie zdążyli zniszczyć zdemoralizowani czerwonooarmiści, dołączył się aparat komunistyczny. Poprzez akcje weryfikacyjne i stosowanie różnych dotkliwych represji wobec rodzimej ludności na Śląsku, w tym uwięzienia w specjalnie utworzonych obozach - jednym z nich był Obóz Pracy w Łambinowicach – istotnie przyczynił się do powiększenia rozmiarów i skutków Tragedii Górnośląskiej.

Piętno i skutki Tragedii zostały z nami na Śląsku na długie lata. Godne jej upamiętnienie było możliwe dopiero po 1989 r. W województwie opolskim pierwsza taka uroczystość miała miejsce w 1991 r. – z inicjatywy radnych gminy Łambinowice na terenie Obozu stanął drewniany krzyż. Później, w 1995 r., staraniem mniejszości niemieckiej, Muzeum oraz samorządu i władz państwowych wzniesiono Pomnik Ofiar Obozu Pracy i urządzono cmentarz, otwarty w 2002 r. Od kilku lat, zawsze w styczniu, w Łambinowicach, uroczystie czcimy pamięć Tragedii. W lutym 2013 r. sejmik województwa po raz pierwszy, przyjął rezolucję w sprawie uczczenia pamięci bezbronnych i niewinnych ofiar Tragedii Górnośląskiej. W tym roku samorządy obu województw: śląskiego i opolskiego organizują wspólne obchody rocznicowe, a 8 stycznia Senat Rzeczypospolitej przyjął uchwałę, w której m. in. czytamy: *„Senat oddaje cześć pamięci represjonowanej ludności cywilnej. Wszystkim, którzy stracili życie i zdrowie, oraz tym, którzy byli prześladowani za trwanie w pamięci o tych wydarzeniach.”*

Szanowni Państwo,

dzisiejsza uroczystość ma w sobie wielki, niespotykany dotąd potencjał. Przed wszystkim nasza wspólnota pamięci jest coraz pełniejsza, a Śląsk, w tym Opolszczyzna, są ponownie wielokulturową wspólnotą, pojednaną i silną swoją tożsamością. Budowanie i wzmacnianie godności oraz tożsamości trwa nadal, bo niestety, nadal wielu ludzi nie rozumie Śląska i jego mieszkańców. Ale dzisiaj my już wiemy, że integracja regionalna oraz europejska oparta

m.in. o wspólnotę pamięci i otwartą, twórczą współpracę, zwiększając szanse i wzmacnia nadzieję na dobrą, bezpieczną przyszłość Śląska i jego mieszkańców.

Składam cześć ofiarom Tragedii Górnośląskiej i wszystkim w niej pokrzywdzonym. Dziękuję wszystkim, którzy przez lata, z odwagą trwali na straży pamięci o tym dramacie, tak bolesnym dla Śląska i jego mieszkańców. Dzięki ich wytrwałości dzisiaj jesteśmy zjednoczeni i dojrzali do godnego uczczenia pamiętnych wydarzeń.